

Täysistunto

Tiistai 16.11.2021 klo 14.01—20.21

17. Lakialoite avohakkuiden lopettamiseksi valtion mailla

Kansalaisaloite KAA 9/2019 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 13/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 17. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 13/2021 vp. Valiokunta ehdottaa, että lakiehdotukset hylätään. — Avaan yleiskeskustelun. Edustaja Myllykoski, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.27 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Nyt käsitellään lakialoite avohakkuiden lopettamiseksi valtion mailla. Jos pohditaan ensin taustaa. Kansalaisaloitteen takana olevat järjestöt ja allekirjoittaneet kansalaiset esittävät, että valtion metsien käyttöön liittyvä lainsäädäntö muutetaan siten, että valtion omistamilla alueilla ei jatkossa olisi pääsääntöisesti sallittua suorittaa metsälaissa tarkoitettuja uudistushakkuita. Käytännössä muutos tarkoittaisi siirtymistä avohakkuista ja voimaperäisistä kasvatushakkuista jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen menetelmiin. Eli muutoksen tarkoituksena oli edistää Metsähallitusta koskevassa laissa määriteltyjen yhteiskunnallisten tavoitteiden toteuttamista ja määritellä valtion metsienhoitotoimenpiteille ja puunkorjuun toteutukselle kestävyysnäkökulmasta selkeät vähimmäisvaatimukset.

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö ottaa selkeän askeleen kansalaisaloitteen tavoitteiden suuntaan, vaikkei sitä kokonaisuudessaan toteutakaan. Mutta on huomionarvoista, että uusi tieto, tai uusin tieto, tukee jatkuvan kasvatuksen menetelmän suurempaa käyttämistä myös taloudellisesta näkökulmasta. Jatkuvapeitteinen kasvatusta on tietyissä olosuhteissa taloudellisesti kannattavampaa kuin avohakkuu, ei kylläkään aina. Ja vaikka maa- ja metsätalousvaliokunta hylkää kansalaisaloitteen, on siinä kaksi merkittävää lausumaa.

Ensiksi maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa, että eduskunta edellyttää maa- ja metsätalousministeriöltä selvitystä jatkuvan kasvatuksen lisäämisestä siihen soveltuvissa metsissä valtion mailla vuoden 2022 loppuun mennessä.

Toiseksi Metsähallituksen tuottotavoitteet tulee asettaa siten, etteivät ne vaikeuta valtion metsien kokonaiskestävää käyttöä. Tästä tulee toimittaa selvitys maa- ja metsätalousvaliokunnalle vuoden 2023 loppuun mennessä.

Ja mikä on merkittävää, nämä lausumat valiokunta on hyväksynyt yksimielisesti. Eli vaikka valiokunta ei ole yhtynyt kansalaisaloitteeseen, on kuitenkin, kuten alkuun sanoin, otettu askel siihen suuntaan, että meillä enemmän luonnon metsänhoitomenetelmien osal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

ta tehdään ratkaisuja tiedon perusteella, ei vain lukkiuduta omiin kantoihin — mikä on hyvä.

Ja kyllä minun täytyy sanoa, että vasemmistoliitto iloitsee siitä, että eduskunta kannattaa metsänhoidon menetelmien kehittämistä tiedon lisääntyessä. Tärkeä tavoite, ja se on ollut yksi, mikä on meitä miellyttänyt puolueena. Voimme iloita mietinnön yksimielisestä kannasta, että valtion metsien hyödyntäminen jatkossa on mahdollista vain kokonaiskestävyyden reunaehtojen toteutuessa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

17.31 Pia Lohikoski vas: Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalousvaliokunnan Avohakkuut historiaan -kansalaisaloitetta koskeva mietintö on historiallinen. Lisääntyvän tiedon valossa on selvää, että suomalaisissa metsänkäyttötavoissa on parannettavaa. Kansalaisaloitteen takana olevat järjestöt ja allekirjoittaneet kansalaiset vaativatkin, että valtion omistamilla alueilla ei pääsääntöisesti jatkossa olisi sallittua tehdä avohakkuita. Käytännössä muutos tarkoittaisi siirtymistä avohakkuista ja voimaperäisistä kasvatushakkuista jatkuvapetteisen metsänkasvatuksen menetelmiin.

Arvoisa puhemies! Suomessa on totuttu ajattelemaan metsiä nimenomaan taloudellisen käytön ja arvon näkökulmasta, ja jatkuvan kasvatuksen menetelmä oli jopa lailla kielletty vuoteen 2014 saakka. Nykyisellä ympäristökriisin aikakaudella on kuitenkin selvää, että metsällä on myös muita kuin taloudellisia äärimmäisen tärkeitä arvoja. Metsät ovat itseisarvoisen tärkeitä elinympäristöjä monille lajeille, ja Suomessa nimenomaan metsien lajistot ovat uhanalaistumiskehityksen kärjessä. Kaikista uhanalaisista lajeista metsälajeja on lähes kolmannes. Metsien nykyiset käyttötavat ovat tähän merkittävin syy, joten metsien käyttötapojen kehittäminen on välttämätöntä.

Arvoisa puhemies! Vaikka mietintö ei esitä kansalaisaloitteen hyväksymistä, siinä on kaksi erittäin merkittävää lausumaa, kuten edustaja Myllykoskikin äsken totesi. Esimerkiksi valiokunta ehdottaa, että eduskunta edellyttää maa- ja metsätalousministeriöltä selvitystä jatkuvan kasvatuksen lisäämisestä siihen soveltuvissa metsissä valtion mailla. Mietintö ottaa myös selkeän askeleen kansalaisaloitteen tavoitteiden toteuttamiseksi. Tärkein jatkuvaa kasvatusta puoltava argumentti on se, että jatkuva kasvatusta aiheuttaa vähemmän haittaa monimuotoisuudelle, vesistöille ja virkistyskäytölle. Jatkovaa kasvatusta lisäämällä parannetaan metsänhoidon kokonaiskestävyyttä. Vasemmisto iloitsee siitä, että eduskunta kannattaa metsänhoidon menetelmien kehittämistä tiedon lisääntyessä, sillä mikään muu ei ole oikein tai järkevää tässä ajassa, jona ympäristökriisiä tulee hillitä nimenomaan omia toimintatapojamme kestäviksi kehittämällä.

Toisekseen Metsähallituksen tuottotavoitteet tulee asettaa siten, etteivät ne vaikeuta valtion metsien kokonaiskestävää käyttöä, ja tästä valiokunnalle tulee toimittaa selvitys 2023 loppuun mennessä.

Nämä kaksi lausumaa valiokunta on hyväksynyt yksimielisesti, ja se on hieno asia.

Arvoisa puhemies! Vasemmistoliitto on erittäin tyytyväinen siihen, että valtion metsien hyödyntäminen olisi jatkossa toteutettava vain kokonaiskestävyyden reunaehtojen mukaisesti. On hyvin toivottavaa, että tutkijoiden ja aktivistien estämät hakkuut valtion luonto-arvoiltaan kartoittamattomissa arvometsissä saataisiin pysyvästi pois päiväjärjestyksestä, ja tähän ongelmaan kestävä ratkaisu on nimenomaan tulospaineen keventäminen. Tähän mennessä vasemmistoliiton kansanedustajat ovat toimineet myös yksittäisten hakkuiden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

keskeyttämiseksi, kun huolia metsien luontoarvoista on noussut esiin. Näin ei tietenkään pitäisi olla, vaan valtion metsien käytön pitäisi olla esimerkillisen vastuullista ja EU:n biodiversiteettistrategian mukaista. Luonnon monimuotoisuuden vaarallisen hupenemisen hillitsemiseksi myös Suomen on suojeltava muiden EU-valtioiden tavoin kaikki jäljellä olevat iki- ja aarniometsänsä.

Tämä mietintö ja kansalaisaloite ovat askelia oikeaan suuntaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu poissa, edustaja Koponen, Ari poissa. — Edustaja Simula, olkaa hyvä.

17.36 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Kansalaisaloite avohakkuiden lopettamiseksi valtion mailla käsiteltiin maa- ja metsätalousvaliokunnassa, ja teimme valiokuntana yksimielisesti sellaisen johtopäätöksen, ettei ehdotonta avohakkuukieltota valtion mailla ole perusteltua asettaa. Käytännössähän avohakkuukieltoto tarkoittaisi sitä, ettei metsien hoidossa voitaisi yhtenä keinona käyttää uudistushakkuuta, jossa samanikäinen puusto korjataan yhtäaikaaisesti pois. Avohakkuusta jää ehkä ihmissilmälle tympeännäköinen aukko metsään, mutta tilalle kasvaa pian taimikko ja sellaista kasvillisuutta, joka ei metsässä muutoin pärjäisi. Tämä kasvillisuus taas tuo alueelle erilaisia hyönteisiä, lintuja ja muita eliöitä.

Jatkuvapeitteisellekin metsänkasvatukselle on paikkansa, mutta se ei sovi kaikkialle, eikä metsä näytä kasvavan yhtä tuottoisasti. Metsä, joka kasvaa tuottoisasti, sitoo myös enemmän hiiltä. Tärkeintä on kokonaisuus, maalaisjärjen käyttö ja kaikenlaisen metsanhoidon mahdollistaminen järkevissä mittasuhteissa. Metsää kun täällä Suomessa riittää, ja sitä kasvaa jatkuvasti lisää, enemmän kuin vuosittain hakataan.

Nostan nyt esille muutamia tärkeitä lukuja, jotta kenenkään ei tarvitse ahdistua suomalaisesta metsanhoidosta tai metsäteollisuudesta. Yli puolet Euroopan tiukasti suojelluista metsistä sijaitsee Suomessa. Näissä metsissä ei saa tehdä mitään metsätaloustoimia. Suomalainen metsälaki lähtee siitä, että metsien tuottotavoitteesta huolimatta otetaan huomioon myös biologiset ja sosiaaliset näkökulmat. Uutta metsää täytyy istuttaa vanhan tilalle, olipa kyseessä minkälainen hakkuutapa tahansa. Talouskäytössä olevaa metsää on valtiolla eli Metsähallituksella 4,8 miljoonaa hehtaaria, kun kokonaisuusmetsäpinta-ala Suomessa on noin 22,8 miljoonaa hehtaaria, joka on noin kymmenesosa koko Euroopan metsäalasta. Metsähallituksella on käytössä 15 erilaista hakkuumenetelmää, joista avohakkuumenetelmällä käsitellään vain 15 prosenttia hakkuualasta. Koko Suomen metsäpinta-alasta avohakkuuta tehdään 0,5—0,7 prosenttia. Hakkuuaukkojen koko on keskimäärin vain noin 1,4 hehtaaria. Yleisin hakkuumuoto on harvennushakkuu. Kaikesta tavaraviennistä metsäteollisuuden osuus on reilu 19 prosenttia, joten se työllistää paljon suomalaisia joko suoraan tai välillisesti ja tuo vaurautta myös alueellisesti etenkin maakunnissa.

Arvoisa puhemies! Kuten edellä kuvasin, kyseessä on laaja kokonaisuus, ja vaikka kansalaisaloite koskikin vain valtion mailla tapahtuvaa avohakkuiden kieltota, valiokunta toteasi, että toteutuessaan sillä olisi välittömästi vaikutuksia metsätalouden näkymiin ja puun saantiin. Meillä ei ole varaa omilla toimillamme romuttaa teollisuuttamme enää yhtään enempää, päinvastoin. Saimme aloitteen myötä valiokunnassa entistäkin kattavamman näkemyksen Suomen metsien käyttöön, metsätalouteen ja metsien suojeluun. Ja kuten todettua, valiokunta edellyttää selvitystä siitä, miten jatkuvaa kasvatusta voitaisiin lisätä erityisesti siihen soveltuvissa valtion suomensissa, virkistys- ja matkailualueilla sekä suoje-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

lualueiden, vesistöjen sekä edellä mainittujen erityiskäytössä olevien alueiden reunoilla. Suorilla kielloilla harvemmin ajetaan asioita oikeaan suuntaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

17.40 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Alkuun haluan kiittää kansalaisaloitteen tehneitä kansalaisympäristöjärjestöjä ja kaikkia allekirjoittajia tärkeästä aloitteesta yhteisen kansallisaarteemme ja omaisuutemme, Suomen metsäluonnon, puolesta. Aloitteessa ehdotetaan lakimuutosta, joka muuttaisi metsähakkuut valtion metsissä jatkuvan kasvatuksen hakkuiksi tietyin poikkeusmahdollisuuksin.

On arvokasta, että aloitteen myötä avohakkuut ovat nousseet laajaan julkiseen keskusteluun. Keskustelun johdosta parempia vaihtoehtoja avohakkuille pohditaan valtion lisäksi myös kunnissa, seurakunnissa, yrityksissä ja yksityisten metsänomistajien keskuudessa. Tämä aloite on äärimmäisen ajankohtainen. Suomen metsäluonto on hätätilassa. Kolmannes Suomen uhanalaisista lajeista elää metsissä. Kolme neljästä metsäluontotyyppistä on uhanalaisia. Monimuotoisen metsäluontomme säilyttäminen edellyttää, että jatkuvan kasvatuksen osuutta metsien hakkuista lisätään merkittävästi nykyisestä. Tulevaisuudessa jatkuvan kasvatuksen on oltava vallitseva metsien käsittelytapa.

Aloite ei mennyt hukkaan, vaikka maa- ja metsätalousvaliokunta ei sitä sellaisenaan hyväksynyt. Valiokunnan mietintö ja lausumat asettavat painavia vaatimuksia valtion metsien käsittelymenetelmille sekä Metsähallituksen tuottotavoitteille ja tuloutusvaatimuksille. On tärkeää, että eduskunta seuraa lausumien toimeenpanoa ja ryhtyy tarvittaessa jatko toimiin.

Arvoisa puhemies! Jatkuvapeitteisellä metsänkasvatuksella on monia positiivisia vaikutuksia. Se suojelee metsiämme monimuotoisuutta, torjuu ilmastonmuutosta kasvattamalla hiilivarastoja, suojelee vesistöjämme ja parantaa metsien matkailu- ja virkistyskäytön edellytyksiä. Ilmaston kannalta jatkuva kasvatusta on avohakkuuta parempi ratkaisu etenkin turvemailla.

Metsänhoitotavalla on aivan keskeinen vaikutus luonnon monimuotoisuudelle. Avohakkuu aiheuttaa metsäekosysteemille aina kaikista suurimman häiriön. Nykymuotoisen metsätalouden seurauksena monet lajit ovat vähentyneet ja monet tavallisetkin metsälajit uhanalaistuneet. Tutkimusten mukaan monet lajit menestyvät paremmin jatkuvan kasvatuksen metsissä, kun metsä säilyy peitteisenä.

Arvoisa puhemies! Jatkuvalla kasvatuksella on kansalaisten laaja tuki. WWF:n vuonna 2019 teettämän kyselytutkimuksen mukaan yli 70 prosenttia suomalaisista rajoittaisi avohakkuita alueilla, joilla niillä on erityisen haitallinen vaikutus ympäristöön. Tämäkin on tärkeä peruste korvata avohakkuita kestävämmällä metsänhoidolla yhteisissä metsissämme. Valtion omistamien metsien lisäksi on tärkeää, että jatkuvan kasvatuksen menetelmät yleistyvät myös yksityisomisteisissa metsissä.

Metsähallituksen tuottotavoitteiden ja tuloutusvaatimusten kautta pystymme suoraan ohjaamaan valtion metsien kestävää käyttöä. Hallitus onkin jo tällä kaudella päivittänyt Metsähallituksen omistajapolitiittisia linjauksia ja nostanut jatkuvan kasvatuksen osuuden valtion uudistusluonteissa hakkuissa 15:sta 25 prosenttiin. Tämä on oikea suunta.

Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausumien hyväksyminen ohjaa kestävämpään metsätalouteen valtion mailla. Se on välttämätöntä luontokadon pysäyttämiseksi ja luonnon mo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

nimuotoisuuden vahvistamiseksi Suomessa, ja se lisää myös meidän metsiemme virkistys-arvoja.

Aloitteen käynnistäneet ympäristöjärjestöt peräänkuuluttavat prosentuaalista tavoitetta jatkuvalla kasvatukselle valtion metsissä. Tähän on luontevaa palata, kun eduskunta saa lausumassa edellytetyn selvityksen jatkuvan kasvatuksen lisäämisestä valtion mailla. Selvitys on määrä antaa vuoden 22 loppuun mennessä, eli kauan sitä ei tarvitse odottaa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

17.44 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Kiitos ensin aloitteentekijöille tärkeän keskustelun vauhdittamisesta. Metsillä on keskeinen rooli luonnon monimuotoisuuden takajana ja vahvistajana. Metsät tarjoavat suojaa, ravinteita ja kasvualustoja useille eliölajeille. Harhaluulo on kuitenkin se, että suomalainen luonto ja metsät voisivat tässä mielessä hyvin. Metsäluonto on hätätilassa, jopa kolmannes Suomen uhanalaisista lajeista elää metsissä.

Hakkuumenetelmillä on suuri yhteys suomalaisten metsien ilmasto- ja monimuotoisuusvaikutuksiin ja -tilaan. Avohakkuu on menetelmänä hyvin ongelmallinen. Hakkuuta pa kaataa tietyn alueen kaikki puut, pois lukien muutamat puuyksilöt. Menetelmä tuhoaa helposti tärkeitä lahot pökkelöt, ja puiden aluskasvisto häviää, mikä vaikeuttaa tiettyjen eläinlajien ravinnonhankintaa. Suurimpia syitä metsälajien uhanalaistumiselle on juuri lahoppuun määrän väheneminen. Lisäksi avohakkuiden yhteydessä tehty maanmuokkaus rehevöittää vesistöjä ja jatkaa hiilen vapauttamista ilmakehään, ennen kuin uusi kasvusto rupeaa taas sitomaan sitä.

Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalousvaliokunta päätyi Avohakkuut historiaan -kansalaisaloitteen osalta esittämään kahta vihreiden tavoitteiden mukaista lausumaa, joilla merkittävästi edistettäisiin jatkuvaa kasvatusta. Valiokunnan mietinnössä veloitetaan metsähallitusta lisäämään jatkuvaa kasvatusta valtion mailla ja antamaan lisäämisestä selvitys vuoden 22 loppuun mennessä. Lisäksi edellytetään Metsähallituksen tuottotavoitteiden ja talousvaatimusten maltillistamista. Kansalaisaloitteiden nimellinen hylkääminen ei ole epätavallista. Hienoa on, että tämä aloite johtaa konkreettisiin jatkotoimenpiteisiin jatkuvan kasvatuksen lisäämiseksi ja metsäluonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi.

Arvoisa puhemies! Metsätaloudessa suunnan on oltava kohti jatkuvaa kasvatusta ja metsien hellävaraisempaa käsittelyä niin valtion- kuin yksityisomisteisissa metsissä. On tehtävä käännös ajattelutavassa, jossa jatkuva kasvatus oli lailla kiellettyä vielä vuoteen 2014 asti. Olemme jo tällä hallituskaudella päivittäneet Metsähallituksen omistajapoliittisia linjauksia ja nostaneet jatkuvan kasvatuksen osuuden valtion uudistusluonteissa hakkuissa 15 prosentista 25 prosenttiin.

Arvoisa puhemies! Tästä huolimatta luonnon monimuotoisuutta köyhdyttäviä, ekologisista yhteyksiä katkovia ja alueen luonnontilaan palautumista hidastavia avohakkuuta on tehty myös tänä syksynä Metsähallituksen alueilla. Hakkuut ovat kohdistuneet kansallispuistojen läheisyyteen. Viimeisimmät tapaukset liittyvät Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen läheisyydessä olevan Riuttaskorven virkistysalueen metsähakkuihin. Tilanteesta tekee varsin räikeän ja hämmäntävänkin se, että Riuttaskorven metsäalueista on ympäristöministeriölle tehty suojelualue-esitys. Tämä saa Metsähallituksen toiminnan näyttämään siltä, että ennakoivasti hakataan mahdollisen suojelun piiriin tulevia metsäalueita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

Tämä sotii perustavanlaatuisesti omaa ja kansalaisten oikeustajua vastaan — tästä osoituksena on 1 600 allekirjoittaneen ihmisen adressi näitä hakkuita vastaan.

Arvoisa puhemies! Hakkuiden sijaan tulisi pikemminkin myöntää alueelle suojelulajijennus, jonka myötä olisi mahdollista parantaa alueen luontoarvoja ja vetovoimaa. Laajenuksen kautta syntyisi Etelä-Suomen laajin metsiensuojelualue, joka olisi myös merkittävä hiilinielu ja -varasto sekä vetovoimainen virkistysalue, joka palvelisi koko eteläistä Suomea. Valiokunnan mietintö luo pohjaa jatkossa valtion maille tapahtuvalle metsänhoidolle, jonka keskeisenä kirjauksena on selvitys siitä, miten valtion metsissä voidaan lisätä jatkuvaa kasvatusta turvemailla ja myös retkeilyalueilla, kuten Riuttaskorvessa.

Arvoisa puhemies! Vielä muutama sana luonnon monimuotoisuuden, elpymisen ja kokonaiskeikentymättömyyden vahvistamisesta. Kunnilla on velvoitteita ja ilmastolaissa tulee kunnille velvoite laatia ilmastosuunnitelma ja -tavoitteet. Vapaaehtoisestikin näitä on lähtenyt Sitran selvityksen mukaan liikkeelle jo 206 kunnassa. Sen sijaan luonnon monimuotoisuuden osalta tehtyjä tavoitteita on vasta 64 kunnassa eli vain yhdessä viidesosassa kunnista, ja pohdinkin, voitaisiinko luonnonsuojelulaissa, joka meille on tulossa, entisestään vahvistaa kuntien velvoitetta luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi.

Työtä on yhä tehtävänä, jotta suomalaisen metsäluonnon kunto palautetaan kelvolliselle tasolle. Tämä kansalaisaloite synnytti tärkeän keskustelun, ja kiitos siitä kaikille aloitteen laatijoille ja allekirjoittajille.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

17.49 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Muutoksen tuulet puhaltavat suhtautumisessa avohakkuihin ja metsätalouteen. Suomalaisista jopa 70 prosenttia suhtautuu nykyään kielteisesti avohakkuihin. Yhä useampi metsäyhtiö on myös ilmoittanut irtautuvansa avohakkuista tietyillä metsätyypeillä. Nyt myös maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnössä edellytetään, että jatkuvaa kasvatusta lisätään valtion metsissä. On mielestäni selvää, että aika on ajamassa nykyisen kaltaisen tehometsätalouden ohi ja avohakkuita korvataan tulevaisuudessa yhä useammin jatkuvapeitteisellä kasvatuksella.

Me hyödynnämme metsiä yhä laajemmissa määrin ja samalla me tiedämme, että Suomen metsäluonto on hätätilassa. Kolmannes Suomen uhanalaisista lajeista elää metsissä, ja kolme neljästä metsäluontotyyppistä on uhanalaisia. Metsätalous on suurin uhanalaisuuden aiheuttaja Suomessa.

Luonnon auttamiseksi ensisijaista onkin vähentää hakkuita ja lisätä suojelualueiden määrää. Mutta on selvää, että nämä eivät yksin riitä. Luonnon monimuotoisuutta on vahvistettava myös talousmetsissä. Talousmetsissä voidaan merkittävästi vaikuttaa luonnon monimuotoisuuteen samalla hyödyntäen niitä kohtuullisissa määrin. Jatkuvassa kasvatuksessa ei kaadeta kaikkia puita kerrallaan vaan metsä säilyy koko ajan peitteisenä. Tutkimukset osoittavat selvästi, että moni laji pärjää metsissä avohakkuita paremmin silloin, kun ne on hoidettu jatkuvan kasvatuksen menetelmillä. Yksi näistä lajeista on esimerkiksi meille kaikille tuttu ja tärkeä mustikka.

Luonnollisesti jatkuva kasvatusta turvaa avohakkuita paremmin myös metsien virkistyskäytön, luontomatkailun ja poronhoidon sekä siten myös saamelaiskulttuurin edellytykset. Ilmaston kannalta jatkuva kasvatusta on avohakkuista parempi ratkaisu etenkin turvemailla. Muun muassa näitä näkökulmia saimme vahvasti kuulla valiokunnan laajassa asiantuntija-kuulemisessa. Kuulimme myös sen, että metsänomistajalle puolestaan jatkuva kasvatusta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

voi olla myös taloudellisesti kannattavaa, sillä rahaa ei tällöin kulu esimerkiksi taimikon hoitoon.

Vaikka tällä hetkellä valtaosaa metsistämme hoidetaan avohakkuumetsätalouden menetelmillä, on jatkuva kasvatus jo nyt ilahduttavasti yleistymässä. Avohakkuut historiaan -kansalaisaloitteessa esitettiin avohakkuiden kieltämistä valtion mailla kokonaan. Mielestäni tämä on tavoite, jota kohti pitää kulkea. Vaikka valiokunnan mietintö ei näin radikaalia linjaa ottanutkaan, otamme silti askelia sitä kohti.

Tulevaisuudessa jatkuvan kasvatuksen tulisi olla sääntö, ei poikkeus. Esimerkiksi erään tutkimuksen mukaan metsien käsittelyssä kaksi kolmasosaa tulisi käsitellä jatkuvan kasvatuksen periaatteiden mukaisesti. Myös avohakkuille on paikkansa mutta merkittävästi nykyistä vähemmissä määrin.

Valiokunta hyväksyikin kaksi merkityksellistä lausumaa tähän mietintöön, ja toivon, että eduskunnassa ne myös menestyvät. Ensimmäisessä vaaditaan maa- ja metsätalousministeriötä selvittämään jatkuvan kasvatuksen lisäystä ja tuomaan tästä selvitys valiokunnalle vuoden 2022 loppuun mennessä. Toisessa edellytetään, että Metsähallituksen tuotto-tavoitteet ja tuloutusvaatimukset asetetaan siten, että ne eivät vaikeuta valtion metsien kokonaiskestävää käyttöä. Mielestäni nämä ovat hyvät ja tärkeät lausumat.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hassi, olkaa hyvä.

17.53 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Kuten edustajat Hopsu ja Pitko totesivat, niin muutoksen tuulet tosiaan puhaltavat metsien käsittelyssä, ja tämä maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö on siitä yksi osoitus. Haluankin lämpimästi kiittää kaikkia niitä ihmisiä, jotka ovat osallistuneet tämän kansalaisaloitteen keräämiseen ja kampanjoineet sen puolesta.

Maa- ja metsätalousvaliokunta ei esitä, että kansalaisaloite hyväksytään sellaisenaan, mutta valiokunnan päätösehdotusta voisi luonnehtia kansalaisaloitteen hyväksymistä suunnilleen puoliksi, kun valiokunta edellyttää, että jatkuvaa kasvatusta lisätään erityisesti niissä metsätyypeissä, joissa avohakkuut ovat kaikkein haitallisimpia. Asiantuntijat ovat suunnilleen yksimielisiä siitä, että turvepohjaisissa suometsissä avohakkuut pitää lopettaa. Myös monet metsätalousyhtiöt ovat ilmoittaneet luopuvansa avohakkuista suometsissä.

Lisäksi valiokunta edellyttää, että jatkuvaa kasvatusta sovelletaan virkistys- ja matkailualueilla sekä suojelualueiden ja vesistöjen lähellä ja näiden erityiskäytössä olevien alueiden reunoilla ja että myös Metsähallituksen tulostavoite mitoitetaan sillä lailla, että tämä on käytännössä mahdollista.

Tässä keskustelussa on tuotu esille jo se, että vuoteen 2014 asti usean kymmenen vuoden ajan avohakkuu oli ainoa lain sallima metsänkäsittelytapa. Tästä totalitarismista olemme nyt pääsemässä onneksi pois päin. Valitettavasti vielä isot metsäneuvontaorganisaatiot pääsääntöisesti tarjoavat metsänomistajille lähinnä avohakkuuta. Hiljattain julkaistun selvityksen mukaan puolelle metsänomistajista ei edes kerrottu, kun metsäyhdistykset neuvovat, mitä metsille voi tehdä, ei edes kerrottu, että on olemassa muitakin vaihtoehtoja kuin avohakkuu. Vain kolmasosassa tapauksista kerrottiin, että jatkuva kasvatuskin on mahdollista, ja lisäksi näillä metsänhoito-yhdistyksillä on jopa tulostavoitteet erilaisten ojitusten ynnä muiden kauppaamisessa metsänomistajille.

Arvoisa puhemies! Lopuksi haluan oikaista edustaja Simulan esittämän harhaanjohtavan väitteen siitä, että yli puolet Euroopan tiukasti suojelluista metsistä olisi Suomessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

Metsien suojeluluokassa 1, joka kattaa kaikki ne metsät, [Puhemies koputtaa] joissa metsätalous ei ole sallittua, Suomi on jaetulla kuudennella sijalla ja suhteessa kokonaismetsäpinta-alaan sijalla 16, eli todella, on puppua, että yli puolet niistä olisi Suomessa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Rantanen, Piritta, olkaa hyvä.

17.57 Piritta Rantanen sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Aluksi haluan kiittää aloitteen tekijöitä. Keskustelu on ollut monipuolista ja rakentavaa, ja on erittäin hyvä, että tästä aiheesta keskustelua käydään. Itsekin pidin tästä kyseessä olevasta kansalaisaloitteesta puheenvuoron lähete keskustelussa melkein tasan kaksi vuotta sitten, ja nostin siinä puheenvuorossa esiin muutamia faktoja aloitteeseen liittyen ja tähän asiaan liittyen. Sanoin jo silloin, että meidän on oltava huolissamme tästä maailmanlaajuisesta metsäkadosta, metsien tilan heikkenemisestä ja erityisesti siitä, että vain kasvavat metsät sitovat ilmakehästä hiilidioksidia. Hiilen kerryttäminen metsiin onnistuu vain hoitamalla metsiä, ja erilaiset tavat metsien kasvatukseen eri paikoilla painottavat metsätalouden monimuotoisuutta.

Ihmetykseksi huomasin sitten keväällä 2021, kuinka puheeni oli otettu ylioppilaskirjoitusten äidinkielen kokeen yhdeksi aineistoksi, ja ylioppilaslautakunta toteaaakin tuolloin pitämästäni, lähete keskustelussa olleesta puheestani muun muassa seuraavia seikkoja:

Tietysti sen, että en ole tukenut kansalaisaloitetta vaan pitänyt nykyistä metsälakia hyvänä, ja olen kohdistanut puheeni ”niille kuulijoille, joille taloudelliset arvot, metsäteollisuus ja Suomen kilpailukyky ovat tärkeitä”. En voisi enempää korostaa sitä, että nämä asiat ovat itselleni edelleenkin tärkeitä.

Ylioppilastutkintolautakunta on myös todennut, että en kiellä luontoarvoja enkä jatkuvan kasvatuksen hyötyjä mutta tarkastelen avohakkuita ja jatkuvaa kasvatusta ”vaihtoehtoina, valinnanmahdollisuuksina”. Näin yhä edelleen.

Ylioppilaslautakunta on myös korostanut sitä, että päätöksenteon on perustuttava tietoon, ei tunteeseen, ja siksi puheenvuorossa on runsaasti ”järkiperusteluja, jotka vetoavat muun muassa syy—seuraus-suhteisiin, faktatietoihin, alan asiantuntijoihin ja toimijoihin”. Se ”vetoaa arvoihin” ja siirtää huomiota pois metsistä Suomen ja EU:n kokonaistilanteeseen.

Tämä on se tapa, jolla haluan edelleen tätä työtä tehdä ja jolla haluan korostaa tätä tässäkin valiokunnassa tehtyä päätöstä siitä, että tätä aloitetta ei tule hyväksyä. Meidän on syytä perustella päätöksemme ja puheemme faktoihin perustuen, otettava huomioon syy—seuraus-suhteet ja kuunnella alan asiantuntijoita ja toimijoita luottaen ja nojaten heihin.

On hienoa, että tämä valiokunnan mietintö on yksimielinen. Metsäkeskustelu on tärkeä osa suomalaista yhteiskunnallista keskustelua, ja poliitikoilla tulee olla rohkeutta käydä siitä. Valiokunta teki suuren työn kuultuaan kattavasti asiantuntijoita ja päätyi esittämään, että jatkuvan kasvatuksen osuutta valtion metsissä on edelleen lisättävä ja metsiä on käsiteltävä aina olosuhteisiin ja tavoitteisiin nähden parhaalla mahdollisella tavalla. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen poissa. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

18.00 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on kansalaisaloite avohakkuiden lopettamiseksi valtion mailla. Aikaisemmassa pykälässä ollaan käsitelty Sallan kansallispuiston perustamista, ja tuossa keskustelussa toin esille metsätalouden osa-alueelta sen, että kun kansallispuistoja perustetaan siitäkin näkökulmasta, että metsiä suojellaan, niin minun mielestäni kansallispuistojen näkökulmaa on myös virkistyskäyttö. Mutta siinä keskustelussa toin jo esille sen, että kansallispuistojenkin ympärillä suomalaista metsää, metsätaloutta hoidetaan asianmukaisella tavalla niin, että kestävä kehityksen periaatteet ja kriteerit täyttyvät. Nyt tässä kyseisessä kansalaisaloitteessa, kun tätä maa- ja metsätalousvaliokunta on käsitellyt, valiokunta on tehnyt myös johtopäätelmiä sen osalta, että tänä päivänä tässä maassa valtion metsien käytön tulee olla kokonaiskestävää siten, että ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen, kulttuurinen ja ilmastollinen kestävyys otetaan tasapainoisesti huomioon. Ja haluan kyllä muistuttaa, että tätähän on tehty tässä maassa iät ja ajat. Niin kauan kuin meillä on metsälaki ollut voimassa, Suomen metsiä on käytetty kestävä kehityksen mukaisesti.

No, kansalaisaloitteen osalta. Nyt tämä aloite on näin, että avohakkuut pitäisi lopettaa valtion mailla. Arvoisa puhemies, miten kävisi suomalaiselle mekaaniselle puuteollisuudelle? Pohjois-Suomessa — Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla, Lapissa — on teollisia investointeja käynnissä. Siellä sahateollisuuslaitokset investoivat tällä hetkellä täyttä hönkää. Omassa kotikunnassani Kuhmossa paikallinen sahayhtiö laajentaa toimintaansa, viimeisen 16 kuukauden aikana yli 30 miljoonaa investoitu ja investoidaan lisää. Kajaanissa paikallinen sahayhtiö investoi lisää, ja jopa Pohjois-Pohjanmaan suunnalla Junnikkalan saha taitaa tehdä Ouluun ihan uutta sahateollisuuslaitosta. Ja miksi näin tehdään? Koska me halutaan lisätä puurakentamista, ja näitten avohakkuitten ja sen ison, järeän tukkipuun myötä tulee sinne puurakentamiseen sitä raaka-ainetta, sitä sahatavaraa, millä me pystytään kestävä kehityksen periaatteitten mukaisesti tekemään ja toimimaan niin, että teemme ilmastoystävällisiä toimenpiteitä rakentamalla puusta, toisin kuin silloin, jos rakennettaisiin kaikki vain betonista.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Lundén, olkaa hyvä.

18.03 Mikko Lundén ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Kiitos edustaja Kettuselle aiwan loistavasta puheenvuorosta.

Nyt käsittelyssä oleva kansalaisaloite koskee vain valtion metsiä, eikä siinä ole esitetty muutoksia lainsäädäntöön siltä osin kuin se koskee metsien käsittelyä yksityismetsissä. Tämä on hyvä asia. Niin ikään hyvää on sekin, että valiokunta pitää metsätalouden kestävyiden kannalta tärkeänä sitä, että käytettävät metsänkasvatusmenetelmät perustuvat mahdollisimman kattavaan tutkimustietoon ja käytännön kokemuksiin metsänhoidosta. Tämän johdosta olen tyytyväinen siitä, että jatkuvapeitteistä metsänkasvatusta ei Suomessa ole laajamittaisesti harjoitettu yli 60 vuoteen, eikä sitä ole täten myöskään tutkittu yhtä paljon kuin valtamenetelmällä harjoitettavaa jaksollista kasvatusta. Kuitenkin voidaan hyvin todeta, että Metsähallituksen tuottotavoitteet ja tulosvaatimukset tulee asettaa siten, että ne eivät vaikeuta valtion metsien kokonaiskestävää käyttöä ja puunkäyttöä yleensä.

Arvoisa herra puhemies! Tulee myös muistaa sekin tosiasia, että jatkuvapeitteisessä kasvatuksessa hakkuut toistuvat tiheämmin kuin jaksollisessa kasvatuksessa. Jatkuva kasvatusta lisääkin todennäköisesti korjuuvaurioita, mikä parantaa juurikäypäsiinten elinolosuhteita ja lisää tuhoriskiä. Jatkuvapeitteinen kasvatus ei mahdollista myöskään tautikierteen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

katkaisemista puulajin vaihdolla. Jatkuvassa kasvatuksessa myös puunkorjuun kausivaihtelu lisääntyy, mikä puolestaan voi johtaa varastointitarpeen kasvuun sekä tuhoriskien lisääntymiseen. Jatkuvassa kasvatuksessa metsän lannoitus, myös terveyslannoitus, hankaloituu. Täten kannattavuus voi vähentyä poimintahakkuun käsittelyissä metsissä, koska puustoa tulee kasvattaa melko harvana luontaisen taimettumisen edistämiseksi.

Arvoisa herra puhemies! Tämän johdosta pidän hyvänä sitä, että valtion metsissä käytetään monipuolisesti erilaisia metsänkäsittelyn menetelmiä ja kullekin alueelle ja kasvupaikalle valitaan sille parhaiten soveltuva menetelmä ja että eduskunta hylkää kansalaisaloitteeseen sisältyvät lakiehdotukset. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

18.05 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Haluan kiittää maa- ja metsätalousvaliokuntaa viisaasta käsittelystä kansalaisaloitteen käsittelyn aikana. Käsittely on ollut hyvää, laadukasta ja ennen kaikkea päätynyt oikeaan johtopäätökseen.

Jos avohakkuut kielletään kategorisesti ja siirrytään tähän jatkuvaan kasvatukseen, jota ainakin vihreät tuntuvat rakastavan yli kaiken, niin pikkasen ihmettelen varsinkin vihreiden näkökulmaa siitä, miten tuota luontoa hoidetaan. Jatkuvaa kasvatustahan Suomessa on kokeiltu jo sotien jälkeen vaikka kuinka paljon. Oman metsäurani aikana, joka kesti suurin piirtein neljännesvuosisadan, 25 vuotta, tein kaikkeni korjatakseen tämän jatkuvan kasvatuksen jälkiä. Jäljelle jääneet metsät jatkuvan kasvatuksen jälkeen olivat semmoisia raisioita, joissa metsien kasvu oli loppunut käytännössä kokonaan. Kuiville kankaille jää yleensä kuusen aluskasvillisuus, joka ei kasva mihinkään. Siinä metsien kasvu on lähes nolla, mieluummin menee miinukselle, kun korjuussa vaurioitunut kuusimetsä lahoaa pystyyn, ei kasva mitään, vaan ainoastaan tuottaa hiilidioksidia ilmaan.

Turvemailla on luontaista uudistamista käytetty jo pitkään ilman varsinaista avohakkuuta. Se on tavallaan versio siitä, mutta kaistalehakuulla tai siemenpuuhakuulla pystytään sama homma tekemään tehokkaasti niin, että tuota varsinaista avohakkuu-nimeä sille ei voi antaa. Se on luontaista uudistamista parhaimmasta päästä.

Edustaja Pitko tässä totesi, että ei tarvitse tehdä taimikon hoitoa, jos tekee jatkuvaa kasvatusta. Mistähän ne puut tulevat? En ole nähnyt yhtään isoa tukkipuuta syntyvän metsään kerralla, kyllä ne taimikkona kasvavat, ja joka ainoa taimikko on hoidettava. Kannattaisi ainakin biologian tunnilla olla läsnä, jos meinaa tällaisia väitteitä esittää, tai ainakin luennot ovat jääneet hieman kesken. Puut kasvavat, kuten tiedämme, pienestä taimesta lähtevät, ja jos kuvittelee vaikka kuusikon pohjaa, että siellä lähtee jotain uudistamistapahtumaa tulemaan, niin kannattaa käydä tutustumassa synkässä kuusikossa, mitä siellä pohjassa on. Siellä ei ole mitään. Siellä ei ole marjoja, jokunen sieni kasvaa, mutta ei mitään vihreää. Liekö se sitten tälle puolueelle kauhistus, jos jotain vihreää ei ole, mutta kannattaa käydä siellä metsässä aidosti.

Edustaja Hassi mainitsi puheenvuorossaan, että avohakkuu olisi muka ainoa käsittelymuoto ollut metsissä aikanaan. Ei pidä paikkaansa. Kaikki vaihtoehdot ovat aina olleet käytössä, metsänomistajan valittavissa sen mukaan, mikä metsän kehitystilanne on. Totta kai metsänomistaja itse valitsee, valitseeko hän uudistamisen, harvennushakkuun, ja yksi vaihtoehto on, että tällä kertaa ei tehdä mitään, sitäkin vaihtoehtoa metsänomistajat käyttävät, ja hyvä näin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

Toivon, että tällaisia puoliotuoksia ei täällä esitetä totuuksina. Hyvähän se on sen jälkeen tuolla kahvilassa kehua, että minä sen tämän tein, mutta kannattaa kuitenkin tosiasiat ottaa tosiasioina.

Katsokaa Suomen metsien tilastointia. Metsäntutkimuslaitos, nykyinen Luke, todistaa kiistatta, että viimeisen 50 vuoden aikana metsien kasvu on tuplattu ja metsien puumäärä on tuplattu. Miksi on menty tähän järkevään metsänhoitoon? Sen takia, kun aikanaan Suomen metsät olivat uhanalaisena, kun hakattiin paljon eikä syntynyt uutta metsää tilalle. Silloin päädyttiin tähän tilanteeseen, mikä metsälaissa sanotaan selvällä suomen kielellä: metsää alkoon hävitettävä. Elikkä kun täällä puhutaan siitä, että Suomessa on metsäkatoa, se hän ei pidä paikkaansa. Ainut kato on täällä Helsingissä metsäkato, kun täällä pistetään puistoja matalaksi ja rakennetaan kaiken maailman ihmisen tekemiä rakennelmia. Täällä on se metsäkato, ei tuolla maaseudulla.

Arvoisa edustaja Pitko ja teidän kumppaninne, miksi te ette kerro totuutta ihmisille? Onhan se tapa elää sekin, mutta se yleensä pitkässä juoksussa osoittautuu kovin huonoksi tavaksi.

Metsäkatoa ei täällä todella ole, metsät kasvavat hyvää vauhtia ja hoitamista on parannettava, jos me haluamme tämän maan pitää kunnossa, maksaa veromme, maksaa velkamme ja tarjota ihmisille töitä. Metsänhoito on juuri se työ, millä tämän maan hyvinvointi on luotu vuosisatojen aikana, ja nyt te aiotte katkaista tämän perinteen. Kyllä siinä on ajatusta käytetty, mutta turkasen vähän. — Kiitän edustaja Piritta Rantasta äsken käyttämästään viisasta puheenvuorosta, siinä on myös vihreille esimerkkiä siitä, miten tämä homma pitää oikein tehdä. Ei Kuhmossa toimisi Kuhmo Oy tekemässä arvokasta vientituotetta maailmanmarkkinoille. Millä sitten rakennettaisiin nämä varsinkin vihreiden vaatimat puutalot ja puurakenteet, jos ei saisi metsiä hakata?

Ja kun te haluatte tehdä sitä jatkuvaa kasvatusta, niin miten se käytännössä tehdään? Isoilla metsäkoneilla ajetaan pitkin metsiä ja aivan varmasti tartutetaan kaikille niille alueille, missä on liikutettu, juurikäpää, joka tuhoaa männikköä, ja se tulos on ihan varma täystuho. Metsäntutkimuslaitoksen tutkimusten mukaan kun pääjuuren katkaiset kuuselta, niin 99 prosentin varmuudella tulee lahovika siihen kuuseen. Se tukkipuu on sen jälkeen menetetty. Tätäkö te haluatte aidosti? Ettekö te ollenkaan kannu vastuuta tekosistanne ja puheistanne? Esitätte semmoisia asioita, mitkä ei pidä paikkaansa, totuutena täällä Suomen eduskunnan edessä. Pikkusen ihmettelen teidän motivaatiotanne.

Jos ei tukkeja tässä maassa kasvateta, niin puurakentaminen loppuu. Ja jos niitä taimikoita ei hoideta, niin loppuvat sitten myös kuitupuut, ja silloin menee tavoite siitä, että korvaamme jonain päivänä muovia uusiutuvalla materiaalilla, johon nimenomaan puukuitu on aivan erinomainen ratkaisu. Suomen teollisuus tekee töitä tänäkin päivänä, moni tutkija on sen ongelman parissa, millä me korvaamme muovin. Sen te haluatte näköjään nyt pysäyttää.

Ja näköjään haluatte pysäyttää myös kotimaisen energiantuotannon. Silläkö se tämä maailma pelastuu, että ajetaan vihreiden väelle ja vihreidenkin tukemalla väellä ja voimalla, että saadaan maakaasu, fossiilinen kaasu, taksonomia uusiutuvien energioiden listalle, tai sille listalle, joka katsotaan lailliseksi energiaksi tässä Euroopassa?

Kyllä on kauas edetty totuudesta. Osaatteko koskaan enää totuuteen löytää takaisin, kun näin etäs olette jo nyt menneet? Ja sen jälkeen lehti kirjoittaa, että kyllä vihreät käyttivät hyviä puheenvuoroja — varmaan käyttivät, en lähde arvioimaan toimittajien näkökulmaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

— mutta kyllä totuudella on kuitenkin pitkässä juoksussa ainoa oikea arvo. Kaikki muu on pitkässä juoksussa häviävää tässä maailmassa, totuus jää jäljelle.

Arvoisa puhemies! Lopuksi vielä kiitän erikseen maa- ja metsätalousvaliokuntaa, puheenjohtajaa ja valiokunnan jäseniä siitä, että olette tehneet erinomaista työtä, ottaneet tosiasiat tosiasioina ja antaneet sen valon loistaa, mitä järjen valoksi sanotaan. Jos lähdemme tälle hupsuttelulinjalle, mitä vihreät varsinkin rakastavat, niin se tie tulee johtamaan tämän kansakunnan erittäin suuriin talousvaikeuksiin, ja veikkaanpa, että sitten kun tehdään ne leikkauslistat, niin vihreät eivät ainakaan halua olla [Puhemies koputtaa] niistä päättämässä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

18.12 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Tässä on viimeksi käytetty monta hyvää, ansiokasta puheenvuoroa. Kiitän maa- ja metsätalousvaliokunnan jäsentä, edustaja Lundénia, hyvästä puheenvuorosta sekä myös sitten sen jälkeen edustaja Hoskonen puheenvuoroa.

Kunnioitettu puhemies! Valtion metsät muodostavat merkittävän osan suomalaisesta kansallisvarallisuudesta, [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä!] ja valtion metsiä koskevat linjaukset ovat merkittävässä roolissa metsäpolitiikan muotoilussa. Tämä kansakunta on noussut sotien jälkeen metsistä, metsätalouden tuotoilla, kovalla työllä, ja siinä samassa yhteydessä on aina kunnioitettu kestävän kehityksen periaatteita, jotka on ihan lainsäädäntöön kirjattu aikojen alussa metsälain osalta. Ja nyt, jos valtion mailla kielletäisiin yhtäkkiä avohakkuut, niin sehän tarkoittaisi, että ne kohdistuisivat arviolta noin 2,8 miljoonaan hehtaariin. Ja tosiaan, jos sitten näiltä avohakkuilta ei saada sitä tukkipuuta, sitä tyvitukkia, mikä on sitä niin sanottua kultaa, millä me rakennamme näitä puukerrostaloja ja puurakentamista ja millä edistetään puurakentamista — niin kuin edustaja Mäenpääkin on aikoinaan tuonut tässäkin salissa esille — niin suuresti kummastelen sitä keskustelua, että yhtäkkiä avohakkuut olisivatkin kiellettävien listalla.

No, tässä on käytetty metsänhoitoon liittyviä puheenvuoroja, ja edustaja Hoskonen tässä toi esille tämän taimikonhoidon, mutta sitten täytyy muistaa myös se, että tuolla Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla, Lapissa ja myös täällä muuallakin Suomessa on aika iso määrä näitä harvennusrästejä, ja jos me emme huolehdi metsistämme, emme niitä harvennuksia tee, niin ei meillä nämä hiilinielut kasva. Ja mikä tärkeintä: kun niitä harvennuksia tehdään, niin sitten päästetään ne tukkipuut kasvamaan, mitä kautta sitten saadaan sitä raaka-ainetta tänne puurakentamisen puolelle.

Mutta minä haluaisin tässä keskustelussa myös muistuttaa siitä, että kun näitä harvennushakkuuta tehdään, elikkä mistä otetaan se kuitupuu — ja moni edustaja muun muassa tämän aamun aamu-tv:ssäkin on muistuttanut siitä, että pitää saada arvonnousua, jatkojalostusarvon nousua myös metsäteollisuuden tuotteille — niin hyvänen aika, nämä kuitupuutahan pitää jatkojalostaa niin, että ne menevät sinne sellukattilaan, mitä kautta tulee arvonnousua. Ei niitä kuitupuitakaan kannata polttaa missään lämpökattilassa tuhkana taivaan tuuliin, vaan jalostaa ne korkeiksi jatkojalostustuotteiksi, joilla me tulemme, arvoisa puhemies, [Puhemies koputtaa] nostamaan kansantalouden tuote.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

18.16 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Täällä salissa kysyttiin edustaja Hoskosen toimesta, miten jatkuvassa kasvatuksessa metsä uusiutuu ilman, että ihminen tuo sinne metsään taimia. Metsässä puusto uusiutuu kyllä, sen voin luvata. Metsä uusiutui jo täällä Suommenniemelläkin ennen kuin ihminen tuli taimia istuttamaan. Sellainen on luonto. Se toimii mainiosti ilman ihmistäkin, itse asiassa jopa paremmin.

Jatkuvassa kasvatuksessa puusto uusiutuu luonnollisella siementymisellä. Siksi metsänomistajille jatkuva kasvatusta voi olla taloudellisesti kannattavampi vaihtoehto, kun antaa luonnon hoitaa oman tehtävänsä ja tekee itse muita töitä sillä aikaa. Itse asiassa jatkuvassa kasvatuksessa myös tukkipuun osuus voi olla jopa suurempi — kun täällä kannettiin huolta myös puurakentamisesta. Jos avohakkuut loppuvat, niin tukkipuun osuus voi olla jopa suurempi jatkuvassa kasvatuksessa, sillä avohakkuumenetelmässähän suurempi osa saatua metsäbiomassaa on itseasiassa nuorta kuitupuuta.

Suurin osa Suomen puusta menee matalan jalostuksen tuotteiksi. Se toimitetaan Suomesta ulkomaille joko selluna tai sellaisina puubiomassatuotteina, joiden käyttöikä on todella lyhyt. Meidän tulee olla rehellisiä siitä, että vielä tällä hetkellä emme ole siinä tilanteessa, missä Suomen metsätalous voi olla, että se pelastaa maailmaa muoveilta tai fossiilisilta polttoaineilta tai valmistusmenetelmiltä tai että sillä rakennetaan meidän kaupunkiamme tai talojamme — saatikka että sillä pelastetaan terveys, kehitellään lääkkeitä tai vaatekuituja. Tällä hetkellä suurin osa tuotteista on hyvin lyhytikäisiä tuotteita, tai me viemme sellua.

Itse näen, että meidän tulisi kansanedustajina tehdä kaikkemme, että me saamme jalostusarvoa nostettua. Se toisi lisää työpaikkoja, lisää euroja kansantalouteen. Mutta se myös mahdollistaa pienemmät hakkuut ja sitä kautta paremman elinympäristön meidän metsän eläimille ja ihmisille.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

18.18 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Pitkolle vielä tuosta metsän kehityskaaresta:

Kun sitten korjataan sieltä raskaalla metsäkoneella ne edustaja Pitkon vaatimat jatkuvan kasvatuksen isot tukit, niin kun siinä maaperä vaurioituu, niin kuten sanoin, ihan varmasti sillä alueella on maannousemasieni sen jälkeen. Se on aivan varma asia. Sitä ei edes millään kemikaalilla pysty estämään.

Ja sitten teidän äsken toteamanne, että sinne nousee uusi metsä: Kannattaa muistaa, että se pieni taimikin, joka sieltä nousee, tulee saamaan sen saman taudin. Se tauti ei pysähdy siihen jo vaurioituneeseen puuhun vaan kaikkiin niihin puihin, mitä siellä alueella on. Rauduskoivuun ei tietävästi ole maannousemasieni vielä pystynyt — joitakin poikkeustapauksia saattaa olla, tiede saattaa tuntea, mutta yleisesti ei ole — ei hieskoivuunkaan, mutta männyn se tuhoaa, se samainen sienien muuntuma. Toinen toimii männnyssä, toinen kuusessa, ja täällä levitellään biologisia epätotuutuksia totuutena.

Muistuttaisin edustaja Pitkoa ja muitakin epäilijöitä, että kannattaa kuitenkin totuudessa pysyä, mikä on vaatimus kansanedustajan tehtävään peruslakimme mukaan. Ei, ei ihmisten mielipiteitä kannata mennä muokkaamaan semmoisen mukaan, mikä ei pidä paikkaansa. [Jenni Pitko: Mikä ei pitänyt paikkaansa?] — Te väititte, että metsä uusiutuu sille alueelle, mikä on maannousemasienien tuhoama kuusikko. Ei nouse. [Jenni Pitkon välihuuto — Inka Hopsu: Hän ei sanonut maannousemasienestä yhtään mitään!] Se taimi on siellä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

metsässä, se saapi sen saman maannousemasiemen, kun te olette sillä metsäkoneella ne juuret katkoneet. Vai meinaatteko olkapäällänne puolen kiinnon tukin sieltä laaniin kantaa?

Kannattaa muistaa, että tämä teidän propagandanne, mitä te levitätte, myrkyttää tämän maan metsätaloutta, ja pidän sitä hyvin paheksuttavana. Sitten tällaisilla aloitteilla muka kosiskelette ihmisiä äänestämään teitä. Kannatteko te vastuuta siitä, miten tämän maan kansantalouden käy? Kuka maksaa velat, kuka rakentaa talot, kuka maksaa teidän eläkkeenne ja nämä valtavat velat, joita on otettu? Luuletteko te, että alamme pelata lottoa ja sieltä saatte? Tuntuu, että lottokaan ei enää kannata, kun voitot pienenevät. Kyllä minä ihmettelen tätä nykyistä politiikkaa. Jos huuhaalla yritetään pärjätä ja muutetaan epätosi todeksi puhumalla ja sitten vielä tehdään siitä kansalaisaloite, niin kyllä silloin ollaan jossain semmoisessa yhteiskunnassa, jossa minä en haluaisi olla.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

18.20 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Tästä aloitteesta avohakkuiden kieltämisestä valtion mailla: Tuossa muutama vuosi sitten näin yhden semmoisen kuvan, jonka osaan minä voisin ehkä yhtyä siinä, että ne avohakkuut pitäisi kieltää. Kuvatekstin mukaan siinä oli valtion omistamaa metsämaata saareissa, joka oli hakattu kokonaan kumoon, ja tältä osalta minä voin yhtyä tähän. Se on minun mielestäni jo veneilijöiden turvallisuuden vaarantamista, jos joku valtion saari hakataan avohakkuulla, siltä osin voin yhtyä tähän.

Mutta muuten tästä keskustelusta, mitä täällä on: Kyllä maanomistajan pitää saada tehdä omistamalleen maalle ja hoitaa sitä niin kuin haluaa. No okei, nyt puhutaan valtion maasta, minä ymmärrän sen, että täällä halutaan siihen vaikuttaa, mutta kun puhutaan luontokadosta ja metsäkadosta, niin kyllä tämä on ihan oikeasti järjen katoa, mitä täällä vain pitäisi välttää. Edustaja Hoskonen on käyttänyt hyvän puheenvuoron, ja edustaja Kettustaikin voi taas vähän kehaista — kyllä hän vähän haikahtaa miehelle noine puheineen kuitenkin.

Metsä on hiilinielu, ja se toimii hiilinieluna myös silloin, kun se avohakataan, ja se metsä uudistuu sinne, ja kyllä meidän pitää pyrkiä saamaan mahdollisimman hyvä jalostusarvo sille puulle. Täällä puhutaan, että puun biomassaa menee paljon, vihreät käyttävät puheissaan, että se on lyhytikäistä. No helkatti vie, se on varmaan lyhytikäistä, jos turve on hävitetty ja nyt poltetaan sitten puuta. Sinne menevät myös ne kelohongat sieltä Lapista sitten, ne menevät nyt polttoon kaikki, että siinä on teidän ympäristöpolitiikan lopputulos.

Se on hyvä, että Suomessa kehitetään puurakentamista. Ja ei voi kuin hämmästellä tuota edustaja Hoskosen tietomäärää, mikä hänellä on, ja kyllä näihin voi yhtyä. En minäkään sitä ymmärrä, että lähdetään jatkuvan kasvatuksen menetelmällä isoine koneineen pyörimään siellä ja napsitaan niitä isoja puita. Aina kun se puu kaatuu, se rikkoo muutaman nuoren ja pienemmän sieltä. [Hannu Hoskonen: Juuri näin!] Se on kaikista selkeintä, [Puhemies koputtaa] että kerralla vaan lakeaksi, jos parhaaksi näin nähdään. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

18.24 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Täällä on käyty pitkään keskustelua asian osalta, mutta oli vielä pakko ottaa yksi puheenvuoro ihan vain sen takia, että toisaalta tietynlaista sympatiaa tunnen, jos tämän kansalaisaloitteen pohjalla on ollut se aikaisempi tilannekuva, mikä valtion metsissä pääsi käymään pari kolme vuotta sitten, kun metsälakia

Pöytäkirjan asiakohta PTK 134/2021 vp

muutettiin. Nimittäin kyllä kun valtio yhdessä vaiheessa asetti aika liian kovat tuottotavoitteet Metsätalous Oy:lle, niin kuulkaa tuolla Kainuun metsissä pitkän linjan metsäkoneuskitkin tulivat sanomaan, että voi hyvänen aika sentään, kun tulostavoitteet ovat niin korkealla ja puun hinta on alhaalla, niin keskenkasvuista metsää laitettiin ihan avohakkuullakin nurin. Haluan siitä muistuttaa nyt tässä, että maa- ja metsätalousministeri Jari Lepän johdolla näitä tulostavoitteita on alennettu, mutta samaan aikaan onneksi myös puun hinta on nousussa, niin että kyllä me valtion kassaan näitä metsätuloja tuolta metsistä saadaan sellaisillakin toimenpiteillä, että ei tarvitse keskenkasvuista metsää laittaa nurin.

Mutta tässä keskustelussa haluan nyt muistuttaa siitä, että arvokasvun pitää perustua siihen, että se tukki pääsee järeään muotoonsa. Alle 70-vuotista metsää ei missään nimessä kannata laittaa nurin. Sitten, kun se alkaa olemaan siinä tukkikypsyydessään — varmaan edustaja Hoskonen sen tietää, hänen tietopankkinsa on aika laaja, itsekin olen opiskellut agrologikoulutuksen osalta myös hieman metsätaloutta, mutta edustaja Hoskonen voi vielä muistuttaa, missä vaiheessa se tyvitukki on siinä muodossa — se kelpaa puuteollisuuden tuotteeksi.

Mutta sitten, kun vielä puhutaan tästä kuitupuun tuotteistamisesta, kyllähän meillä suomalainen kemiallinen metsäteollisuus on se, joka kansantaloutta nostaa. Edustaja Pitko tuossa vielä toi huolta siitä, pitäisikö olla vieläkin korkeammalle jalostettu tuote. No, puhutaan bulkkisellusta eli perussellusta. Sehän menee tuotteena tuonne maailmalle korvaamaan niitä fossiilisia raaka-aineita — siis pelkkä perussellu. No, sitten seuraavaksi tulee liukosellu, mitä tuolla Pohjois-Karjalassa Uimaharjussa tehdään. Sillä tehdään niitä vaatteita, joilla korvataan muun muassa puuvillaa. Jo nyt tuotekehitys on liukosellun ja nanosellun osa-alueella. Tällä, kuulkaa, arvoisa puhemies ja hyvä eduskunta, tullaan varmaan tulevaisuudessa korkean teknologian ja tuotekehityksen ansiosta, toivon näin, jopa syrjäyttämään terästä, ja kaikki tämä suomalaisella vihreällä kullalla.

Me olemme, puhemies, [Puhemies koputtaa] menossa fossiilitaloudesta kohti biotaloutta, [Puhemies: Kiitoksia!] ja sitä ei pidä kenenkään estää.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen kansalaisaloitteeseen KAA 9/2019 vp sisältyvien lakiehdotusten hylkäämisestä. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.